

# Lag

## om vidareutnyttjande av forskningsmaterial som producerats med offentliga medel

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

### 1 §

#### *Tillämpningsområde*

Denna lag tillämpas på forskningsmaterial som är offentligt finansierat och som forskare, organisationer som bedriver forskning eller organisationer som finansierar forskning har gjort offentligt tillgängligt via ett datalager.

Denna lag tillämpas inte på handlingar som omfattas av tredje parter industriella rättigheter eller upphovsrätter eller som innehas av andra kulturinstitutioner än bibliotek, högskolornas bibliotek inbegripna, museer eller arkiv.

På myndighetshandlingar som avses i 5 § 2 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas vad som föreskrivs i den lagen och i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), dock så att på avgiftsfrihet för forskningsmaterial tillämpas vad som föreskrivs i 3 § 2 mom. i denna lag.

### 2 §

#### *Definitioner*

I denna lag avses med

1) *forskningsmaterial* handlingar i digital form som inte är vetenskapliga publikationer men som är sammanställda eller producerade i samband med vetenskaplig forskning och som används som bevis i forskningsprocesser eller som i forskarsamfundet anses allmänt behövliga för att validera forskningsresultat,

2) *handling* en framställning i skrift eller bild samt ett meddelande som avser ett visst objekt eller ärende och uttrycks i form av tecken som på grund av användningen är avsedda att höra samman och vilket kan uppfattas endast med hjälp av automatisk databehandling eller en ljud- eller bildåtergivningsanordning eller något annat hjälpmedel,

3) *utgivare av forskningsmaterial* sådana forskare, organisationer som bedriver forskning och organisationer som finansierar forskning som har gjort forskningsmaterial offentligt tillgängliga.

### 3 §

#### *Vidareutnyttjande av forskningsmaterial*

Utgivare av forskningsmaterial ska tillåta användning av materialet för kommersiella eller icke-kommersiella ändamål.

Användningen av forskningsmaterial ska vara avgiftsfri.

### 4 §

### *Forskningsmaterials format*

Utgivare av forskningsmaterial ska göra forskningsmaterialet tillgängligt i alla redan existerande format och alla redan existerande språkversioner. Forskningsmaterial ska dessutom göras tillgängliga i ett elektroniskt, allmänt använt maskinläsbart format med tillhörande metadata, om det är ändamålsenligt och möjligt utan oskäligt besvär.

### 5 §

### *Icke-diskriminering och jämlikt bemötande*

Utgivare av forskningsmaterial ska behandla användarna av forskningsmaterialet på ett jämlikt sätt. Villkoren för användningen av forskningsmaterialet ska vara objektiva, proportionerliga, icke-diskriminerande och motiverade av mål av allmänt intresse.

### 6 §

### *Förbud mot exklusiva avtal*

Avtal eller andra arrangemang mellan utgivare av forskningsmaterial och tredje parter får inte innefatta ensamrätter som begränsar vidareutnyttjande av forskningsmaterialet, om inte det är nödvändigt för att tillhandahålla en tjänst som är av allmänt intresse. Grunderna för beviljande av ensamrätt ska ses över regelbundet minst vart tredje år.

Exklusiva arrangemang som avses i 1 mom. ska göras offentligt tillgängliga i ett allmänt datanät minst två månader innan de träder i kraft. De slutliga villkoren i dessa avtal eller andra arrangemang ska göras offentligt tillgängliga i ett allmänt datanät.

Utgivare av forskningsmaterial ska göra rättsliga eller praktiska arrangemang som, utan att innefatta ensamrätter, syftar till eller kan antas leda till begränsad tillgänglighet för vidareutnyttjande av forskningsmaterial för andra aktörer än de parter som deltar i arrangemanget, tillgängliga i ett allmänt datanät. Dessa rättsliga eller praktiska arrangemang ska göras tillgängliga i datanätet minst två månader innan de träder i kraft. Sådana rättsliga eller praktiska arrangemangs inverkan på tillgången till data ska ses över regelbundet och i varje fall vart tredje år. De slutliga villkoren i sådana arrangemang ska vara offentliga, och de ska göras offentligt tillgängliga i ett datanät.

### 7 §

### *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 17 juli 2021.

Nådendal den 15 juli 2021

**Republikens President**

**Sauli Niinistö**

Kommunminister Sirpa Paatero